

Timigissarnerup nerisaqartarnerullu sunniiveqatigiinnerisigut timikkut eqqarsartaatsikkulu inuunermi atukkat qanoq pitsaanerulersissinnaaneri immikkut sammillugit kalaallisut aallakaatitassiornissamut aningaasanik immikkoortitsinissamut Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut Naalackersuisoq, Agathe Fontain)

Siullermeerneqarnera

Timigissarnerup nerisallu sunniivigeqatigiinnerisigut timikkut eqqarsartaatsikkullu inuunermi atukkat qanoq pitsaanerulersissinnaaneri immikkut sammillugit kalaallisut aallakaatitassiornissamut aningaasanik immikkoortitsinissamik Inatsisartunut ilaasortap, Niels Thomsenip siunnersuutaanut Naalackersuisut qujapput.

Pinaveersaartitsinermik peqqissutsimillu siuarsaanermik politikimi Inuuneritta sinaakkusersuisuuvoq, Namminersorlutillu Oqartussat innuttaasut peqqissuunissaannut siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu suliniuteqartuulluni. Inuunerittami 2007-imi akuerineqartumi 2012-ilu ilanngullugu ingerlasussami, sammineqartut ilagaat nerisassat timigissarnerlu. Nerisassat timigissarnerullu sammisassatut toqqarneqarnerannut pissutaavoq angutit arnallu amerliartuinnartut pualavallaarnerat piviusuummat.

Pualavallaarneq pualanerlu pissutigalugit anigorsinnaanngisanik nappaateqarnerup, assersuutigalugu soorlu sukkorneq type 2 uummatillu taqaatigut nappaateqarnerit imminnut atalluinnarmata, pualavallaarnerup pualanerullu ineriartornerisa unitsinnissaannut suliniuteqarnissaq pisariaqarluinnarpoq. Nerisat timigissartarnerlu pillugit annertoorujussuarmik pinaveersaartitsinermik peqqissutsimillu siuarsaanermik suliniuteqanngikkaanni qinigassat alla tassa katsorsaannermut aningaasartuutit annertusiartuinnarneri, siusissukkat toqusarneq ukiullu inuuffigisat pitsaassusaasa sunnerneqarnerat il.il.

Ilisimaneqarluarpoq innuttaasut pissusissamisuumngitsunik ileqqi allanngortikkusukkaanni, iliuseqarsinnaanermut piginnaasaasa pimoorullugu allanngortinniarnissaat pisariaqartoq – paasisutissiineq qaammarsaanerlu kisimiitillugit naammangillat.

Deloitte-p Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfiup aningaasaqarnera aqqissuussaanelalu pillugit misissueqqissaarnerata, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup 2010-mi suliarititaata,

toqqaannartumik tikkuarpaa innuttaasut peqqissusaasa pitsanngortinnissaat qulakkeerneqarsinnaasoq, maannakkut nalinginnaasumik paasisitsiniaanermi ilitsersuinermilu sullissinernut suliniutit nuunnerisigut, ilaatigut ullumikkut peqqissutsimut isumaginninnermullu tunngasuni suliniutinik ingerlatsinermi aaqqissuussaannermut peqataalersillugit.

Innersuussutit taakku Naalakkersuisut tusaatissatut tiguaat, pimoorussillunilu sulinikkut naammassiniassallugit. Tamatumunnga assersuutit makkuupput:

- Inuunerittap ataani peqqinnissaqarfiup akisussaaffigisaanik inuunerissarfiit ineriartortinnerinut ilaatinneqalernerinullu aningaasanik immikkoortitsineq.
- Meeqqanut inuusuttunullu periusissamut ilaatillugu Inuunerittami pingaartinneqartunut sammitillugit suliniutinik pilersitsisoqassasoq, tamatuma ataani nerisat timigissarnerlu, piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu anguniagaalluni meeqqat inersimasullu inooriaatsimik pissuteqartumik nappaatillit ikilisinnissaat.

Qulaani taaneqartut saniatigut Naalakkersuisut pingaartitassatut toqqarpaat “ilaqutariinnut naartusortalinnut siusissukkut iliuuseqarneq”, Paarisap/Inuunerittap ataani 2012-imut aningaasanut inatsimmut isummernissamut tunngavissiamiittoq. Naalakkersuisut ilutigitillugu imigassap pujortartarnerullu, innuttaasut peqqissusaannut uloriarnartorsiortitsisuusut, pinaveersaartinneqarnissaasa ineriartortinneqarnissaa kissaatigimmassuk, Naalakkersuisut isumaqarput Paarisamut/Inuunerittamullu maannakkut sinaakkusiussat iluini siunnersuutigineqartup piviusunngortinnissaanut aningaasanik immikkoortitsinissaq ajornartoq.

2008-mi KNR kalaallisut oqaasertalinnik qulinik nerisat timigissarnerlu pillugit tv-kkut aallakaatitassianik takutitsivoq, Paarisamit/Inuunerittamit aningaasaliiffigineqartunik. Aallakaatitassiaapput tulleriiaat qulit, meeqqat, inuusuttut, inersimasut, utoqqaat ilaqtariillu peqataaffigisaat, nerisassat timigissarnerlu pillugit apersuinernik paasissutissanillu imallit. Aallakaatitassiat taakku sulit soqutiginaateqarput, KNR-ikkullu aallaakaateqqinneqarnissaat innersuussutigineqarsinnaavoq. Peqqinnissaqarfiup KNR maannakkut suleqatigaa aallakaatitassiaq kalaallisoortoq Tamassa pillugu, tassani peqqissutsimut attuumassutillit soqutiginarsinnaasut sammeneqartartussaapput.

KNR allalluunniit nerisat timigissartarnerullu imminnut sunniivigeqatigiittarnerat pillugu kalaallisut oqaasertalinnik tulleriiaanik aallakaatitassiornissamut aningaasasaqartitsippata, taava Paarisami peqqinnissaqarfimmilu sulisut ilisimasaminnik sulianullu tunngasunik paasissutissanik ikiuunnissaminnut piareersimapput.

Naalakkersuisut allannguutissatut ima siunnersuuteqarput:

Naalakkersuisut peqquneqassapput:

1. Kalaallisut aallakaatitassiat quliusut aallakaateqqinneqarsinnaanerit pillugu KNR saaffigineqassasoq.

2. Nerisat timigissarnerlu pillugit annertunerusumik paasissutissiinissamut aningaasassarsiortoqassasoq.
3. Suliaq pillugu UPA 2012-imi nassuiaasoqassasoq.